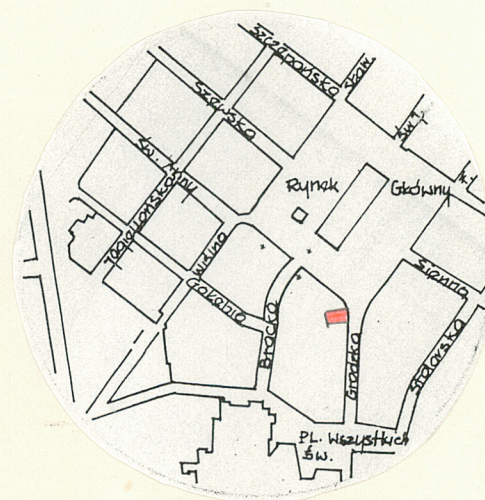

Nr A-338 data 13 III 1968

OZGrat. Z.P Osrodek z. 700 a. 14 000

12. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu.

Wymiary i kształt działki nie zmieniły się od średniowiecza; ustalane zostały zapewne już w okresie lokacyjnym. Zarówno forma jak i wymiary nie są typowe /front jest mniejszy od frontu parceli kuryjnej a większy od połowy kurii/, co wynika z wyjątkowego jak na warunki krakowskie kształtu bloku, w którym działka się znajduje. Niemniej zabudowa z działką związana kształtowała się według reguł powszechnie w Krakowie przyjętych. Budynek frontowy zajął połowę jej powierzchni, dominując znacznie mniejsze i później wzniesione oficyny. Murowany budynek frontowy wzniesiony został najpóźniej w 1 poł. XV w., od razu w pełnej głębokości, jako dwutraktowy, z klasycznym układem wnętrza. U schyłku średniowiecza budynek przebudowano, nadbudowując być może o kolejną kondygnację i wzniesiono oficynę tylną. Adaptacja wczesnorennesansowa z pocz. XVI w. nie spowodowała poważniejszych zmian funkcjonalnych i przestrzennych w istniejących partiach zabudowy ale kubatura zwiększyła się ponad dwukrotnie, przez budowę II i III p. w budynku frontowym, wzniesienie dwupiętrowej oficyny bocznej i nadbudowę oficyny tylnej. Druga przebudowa nowożytna, z k. XVI w. utrwaliła dotychczasowy charakter kamienicy jako siedziby zamożnego mieszcza- nina. Wyraziło się to głównie w ilości i jakości użytego detalu wyposażenia; brak natomiast takich nowożytnych elementów przestrzennych jak krużganki /A. Swaryczewski sugeruje istnienie galerii archi- trawowej/

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze i wyposażenie instalacje)

Posesja położona jest w bloku zabudowy ograniczonym Rynkiem Głównym i ul. Grodzką /od pn.-wsch./, pl. Wszystkich Świętych /od pd./ oraz ul. Bracką /od zach./. Ma kształt zbliżony do wydłużonego prostokąta o załamany boku pd. Przytyka od wsch. do Rynku Gł., od pd. do posesji Rynek Gł. 14, od zach. do posesji Bracka 6 i 8, od pn. do posesji Rynek Gł. 16. Na zabudowę działki składa się 4-kondygnacyjny budynek frontowy usytuowany w jej wsch. części i zajmujący ok. połowę jej powierzchni, 3-kondygnacyjna oficyna boczna /pd./ wystawiona wzdłuż pd. muru granicznego i 2-kondygnacyjna oficyna tylna /zach./ zajmująca zach. część realności. Niezabudowaną częścią działki jest czworoboczne podwórze na rzucie trapezu znajdujące się w jej środkowej części. Podwórze ograniczone jest od wsch. tylną elewacją budynku frontowego, od pd. elewacją oficyny bocznej /pd./, od zach. elewacją oficyny tylnej /zach./, od pd. natomiast łączy się z podwórzem realności Rynek Gł. 16, przy czym granica ta jest zaznaczona w terenie jedynie dwoma odcinkami niskiego, ceglanego murku po wsch. i zach. stronie podwórza oraz odmiennym, w stosunku do podwórza realności Rynek Gł. 16, rodzajem nawierzchni. Podwórze wybrukowane jest dzikim kamieniem i kostką. Na podwórzcu realności Rynek Gł. 15, tuż przy elewacji tylnej budynku frontowego znajduje się studnia ocembrowana płytami kamiennymi, z metalową konstrukcją służącą do wciągania wiader. Budynek frontowy komunikuje się w poziomie I p. z oficyną boczną, ta zaś na obu kondygnacjach z oficyną tylną.

Oficyna tylna /zach./

Całkowicie przebudowana w l. 70-tych XX w. zajmuje całą szerokość działki w jej zach. części. Jest murowana z cegły, podpiwniczona. Część murów /ściana graniczna zach. oraz część murów piwnic i parteru/ pochodzi ze średniowiecza. We wnętrzach stropy żelbetowe, współczesne. Nakryta dachem pulpitowym, pobitym blachą i zabezpieczonym przy dolnej krawędzi niskim, ozdobnym, metalowym ogrodzeniem. W pomieszczeniach posadzki ceramiczne i lastrykowe. W pd. części budynku schody łączące parter z I p. Okna 8-polowe, stolarka drzwi współczesna. Założona na rzucie zbliżonym do prostokąta. Przytyka od wsch. do podwórza, od pd. do budynku oficyny bocznej /pd./, od zach. do posesji Bracka 6 i od pn. do oficyny tylnej posesji Rynek Gł. 16. 1-traktowa. Pomieszczenia parteru dostępne z podwórza, I p. schodami. Komunikuje się z oficyną boczną /pd./ i przez nią z budynkiem frontowym. Elewacja 2-kondygnacyjna, 4-osiowa, tynkowana. Na parterze w 1 osi /licząc od lewej, czyli od pd./ prostokątne współczesne drzwi z nadświetlem. W pozostałych osiach prostokątne, metalowe drzwi zabezpieczające dostęp do instalacji wysokiego napięcia. Parter osłonięty pulpitowym daszkiem krytym dachówką, biegnącym przez całą szerokość elewacji. Na I p. 4 okna prostokątne, 8-polowe, ze ślaniem w 3/4 wysokości. Elewację zamyka od góry gzyms.

14. Kubatura

7853 m³

15. Powierzchnia użytkowa

powierzchnia działki 742 m²
w tym zabudowa 522 m²

16. Przeznaczenie pierwotne

mieszkalno-gospodarcze oraz
usługowe /XV-poł.XIX w.:
dom mieszczkański (patryc-juszowski); 2 poł.XIX-
2 poł.XX w.; kamienica
czynszowa (mieszkania na
wyższych kondygnacjach,
sale handlowe, restaura-
cyjne i rezydowe na par-
terze i I p.) /

17. Użytkowanie obecne

restauracja /piwnice bu-
dynku frontowego: bar;
parter i wyższe kondyg-
nacje budynku frontowe-
go: restauracja i ka-
wiarnia oraz część zap-
lecza kuchennego i biu-
ro; oficyny: zaplecze
kuchenne i gospodarcze/

18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja

W 1.1971-82 przeprowadzono remont generalny wszyst-
kich budynków posesji i włączono je do kombinatu gast-
ronomicznego "Wierzynek"; bliższe informacje i ocena
przeprowadzonych prac w karcie zbiorczej "Rynek Gł. 15,
16, 17". Poniżej informacje o pracach konserwatorskich
przeprowadzonych w budynkach omawianej posesji.

1972 badania konserwatorskie budynku frontowego i
oficyny bocznej /A.Swaryczewski, S.Rusińska,
Z.Knausowa/
1977-80 konserwacja zabytkowych stropów, polichromii
i kamieniarki /bliższe informacje w kartach
dodatkowych/

19. Stan zachowania i dokumentacja: ocena zewnętrzne, ciany zewnętrzne, dach, wyposażenie i instalacje
konstrukcje XIX-wieczne, polichromie, wyposażenie i instalacje

Stan zachowania bardzo dobry.

20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Utrzymać obecny stan. Jakiegokolwiek zmiany nie
są wskazane, z wyjątkiem wymiany wyposażenia, ins-
talacji /w drobnym zakresie/ i nowej dekoracji.
Większe prace przy instalacjach winny być prowadzo-
ne pod nadzorem konserwatorskim.

Utrzymanie obecnego stanu daje gwarancje przer-
wania procesu niszczenia wartości zabytkowych, za-
początkowanego remontem lat 1971-82.

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowania)

/Wybór/

Akta wiertelnicze /Revisioned quart: akta rękopiśmienne władz budowlanych/, Archiwum Państwowe w Krakowie, nr kat 1378 /z 1625/, 1379 /1643/, 1383 /1684/, 1387 /1752/

Akta Budownictwa Miejskiego /plany archiwalne/, APK, sygn.Dz.I., l.sp.9 oraz Rynek Gł.15

K.Richter, Kadaster miasta Krakowa ..., 1862, Muzeum Historyczne M.Krakowa, sygn.R 413

22. Bibliografia

J.L/ouis/, Przechadzka kronikarza po Rynku krakowskim, Kraków 1890

Dokumentacje

W.Zin, W.Grabski, Ekspertyza konserwatorska do wytycznych dla remontu kompleksowego bloku staromiejskiego nr 30, Kraków, 1963, mps MBP 1963

A.Swaryczewski, S.Rusińska, Z.Knausowa, Budynek mieszkalny, Kraków, Rynek Główny 15, t.I-II, MBP 1972

A.Swaryczewski, S.Rusińska /współpraca/, Zbiorcza ekspertyza konserwatorska bloku 30 w Krakowie, t. I-II, MBP 1974

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsca przechowania, sygnatura)

Kartografia

Plan Krakowa, tzw.Senacki, 1802-08, I.Enderle /wg Plan miasta Krakowa ..., wyd.H.Münch, Kraków 1959/

Plan katastralny Krakowa, 1848, APK, sygn.I-8

Plan sytuacyjny i niwelacyjny miasta Krakowa z 1878 r., W.Konarzewski, MHMK, sygn.44/VIIIa

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst Waldemar Komorowski, Iwona Kęder, X 1993

imie, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki arch. Ewa Grochowska, Waldemar Komorowski, X 93

imie, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr Jacek Szkolnicki, X 1993

imie, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowania negatywów

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

1. 1 wkładka
2. 2 karty dodatkowe: a. karta budynku frontowego
b. karta oficyny bocznej pd.

1. Miejscowość KRAKÓW	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) ZESPÓŁ DOMU MIESZKALNEGO KAMIENICA "PINOCIŃSKA"	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) c.d. punktu 12
--------------------------	--	--

12. W XVII i XVIII w. większych zmian przestrzennych nie było /z wyjątkiem, być może, budowy klatki schodowej/, natomiast kilkakrotnie wykonywano remonty modernizacyjne, które przyniosły zachowane do dzisiaj egzemplarze kamieniarki. Kolejne remonty przeprowadzono po pożarach w 1813 i 1850. Ten ostatni /prowadzony wg projektu arch. Ignacego Hercoka/, mający większy zakres ze względu na rozmiary szkód /wypalone wnętrza górnych kondygnacji i zniszczone dachy/ przyniósł przebudowę, która ostatecznie ukształtowała zabudowę; z tego czasu pochodzi fasada, klatka schodowa i wyposażenie wnętrza budynku frontowego. Wokół podwórka ukształtowała się jednolita zwarta zabudowa oficynowa /obydwie oficyny zamierzano podnieść w 1831 do wysokości trzech pięter/ powiązana drewnianymi gankami. Późniejsze zmiany miały już niewielki zakres. Dokonywano adaptacji dla powiększających się w kamienicy partii niemieszkalnych - m.in. przed 1850 dla restauracji kupieckiej, w 1865 dla kasyna mieszczańskiego, w 1942 dla kawiarni w piwnicach /wg projektu arch. Józefa Jamroza/.

Właściciele posesji w okresie średniowiecza nieznani. W 3 i 4 ćw. XVI w. należała do rodziny Kriglów /Crugell, stąd nazwa "Kruglowska", "Na Kruglu"/, w 4 ćw. XVI w. do Rezlerów. W XVII w. była własnością kupieckich rodzin pochodzenia włoskiego - Attava-ntich /do poł. XVII w./, Pinoccich /2 poł. XVII w./ W 1 poł. XVIII w. należała do Derjakubowiczów, w 1 ćw. XIX w. do Dzianottich, potem właściciele zmieniali się często /T. Jarzyński, B. hr Działyński, D. Rapaport, A. Mendelsburg/.

Wkładkę założył: Waldemar Komorowski, Iwona Keder, X 1993
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: .....

Wzór ODZ 1978 r.